

המשפחה כחלק ממערכת הלקוח במחלקות במרכזי בריאות הנפש: מחקר משווה להערכת יישום מודל ממוקד משפחות

פרופ' רון שור

האוניברסיטה העברית בירושלים

ד"ר ענת שליו

המכללה האקדמית אשקלון

רקע: מודל טיפול ממוקד משפחות במהלך אשפוז פסיכיאטרי התפתח מתוך הכרה בחשיבות של חברי משפחה המטפלים בבני/ות משפחה עם מחלה נפשית במהלך אשפוז פסיכיאטרי וביצירת רצף טיפול בין תקופת האשפוז למעבר לקהילה. מדובר במודל הכולל פרוטוקול המנחה את אנשי הצוות במחלקות ליישם מודל מובנה של שיתוף הפעולה וקידום רצף טיפול עם המשפחות במהלך האשפוז.

מטרה: לבחון את ההשפעה של יישום המודל במרכזי בריאות נפש על חברי המשפחה ועל רצף הטיפול בין האשפוז לקהילה.

שיטת המחקר: נערך מחקר השוואתי בשני מרכזי בריאות נפש, בבאר שבע ובלב השרון, עם 75 משתתפים בקבוצת ביקורת ו-93 בקבוצת התערבות. הועברו שאונים במהלך האשפוז ולאחר השחרור על הבריאות הנפשית והגופנית של חברי המשפחה, על המסוגלות והידע שלהם לטפל בבן/בת המשפחה עם מחלה נפשית, על הערכת שיתוף הפעולה עם אנשי המקצוע במהלך האשפוז הפסיכיאטרי ועל רצף הטיפול בין האשפוז לקהילה.

ממצאים: נמצאה בקבוצת ההתערבות בהשוואה לקבוצת הביקורת:

- רמת חרדה נמוכה יותר של חברי המשפחה בתקופה לאחר השחרור מאשפוז.
- הערכה גבוהה יותר של מידת הידע של חברי המשפחה לספק מענים לבן/בת המשפחה עם המחלה הנפשית.
- הערכה גבוהה יותר של ההסברים, היחס המכבד והשיתוף של אנשי מקצוע עם חברי המשפחה.
- סדירות גבוהה יותר לאחר השחרור בקשר של בני המשפחה עם מחלה נפשית עם שירותי בריאות הנפש ובנטילת התרופות הפסיכיאטריות.

מסקנות: יישום המודל עשוי לתרום למניעת בעיות בקרב חברי המשפחה המטפלים ולשיפור רצף הטיפול בין האשפוז לקהילה של בן/בת המשפחה עם מחלה נפשית.

המלצה: הממצאים תומכים בהמשך הרחבת יישום המודל ממוקד המשפחות בעבודת אנשי הצוות במחלקות במרכזי בריאות הנפש.